

אספקלריא המאירה בקרבת ה'.

והראיה מלשונו הטהור של הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ז) שהגדיר תחילה את נמיכות מצב החוטא, "אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה", אולם תיכף אחר תשובתו "והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד", ובהמשך דבריו מדבר הרמב"ם ממדרגות נשגבות באהבת השם, אשר דבריו הם אל אלו בעלי התשובה שהפכו להיות אהובים וקרובים אף שהיו במצב של משוקץ מרוחק ותועבה ה", כי המדרגות הגדולות באהבת ה' הם ברי השגה לבעלי התשובה כנבואת האספקלריא המאירה של

יעקב במצרים.

ובאמת הכל חפצים ליראה את שמך, ואין מי שחפץ לעבור רצון קונו, הגם שעברו עידן ועידנים ואירע לנשמות קדושות מה שאירע, לזאת נתקבצנו יחדיו נשמות ישראל בעידן רעוא להתקדש ולהיטהר, בזמן בין השמשות בין שבת לחול זמן שהוא תוספות שבת, שהברירה ביד האדם להבדיל ולצאת לחול, ואילו הוא בוחר להמשיך את השבת עוד, בבחינת לעשות את השבת שהוא מעשה ידיו, לכן הוא זמן מסוגל יותר להחדיר קדושת השבת בעומק הנפש להמשיכו גם לימות החול, לזכור את שליחות האדם עלי אדמות גם בצאתו לשוק בימות החול, אחרי ה' ילכו כאריה ישאג. מה גם שאלו שעות בין השמשות עם הכניסה לימי השובב"ם הקדושים המסוגלים לתיקון כל העניינים הקשים, כמו שגילה מרן האריז"ל הקדוש.

ואיתא בספרים שזה לעומת זה עשה אלוקים, וכמו שבקיום מצוות ה' מצינו סגולות שונות שנתנה תורה למצוות, כמו אריכות ימים בכיבוד אב ואם, ורגיל בנר הוי ליה בני זכרים וכדו', כך לעומת זה עשה האלוקים סגולות של חטאים ה", ולפגם בענייני קדושה וטהרה נלווית סגולה קשה עד מאד של חשכות הלב, שדברים אלו מכבים את אור הנשמה עד שמאבד את כל רצונותיו הטובים ואף לתשובה אינו חפץ להתקרב, וכך נופל לעצבות ומרא שחורה ה' ישמרנו ומעמיא עמיא ואזלא. ואולי זה כוונת חז"ל שהרהורי עבירה קשים מעבירה, שהרהורי עבירה מסוגלים ביותר להחשיך הנפש, מה שאין ביד הרבה עבירות אחרים לעשות באופן חזק כזה, ולכן הם קשים ביותר משום שהם פתח התהום שמאבדים החשק מתורה ותפילה וצדקה וחסד, היפך "מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב", שמי ששמור בקדושה במדרגת צדיק, אצלו כל עבודת ה' הוא בזריזות, בו ירוץ צדיק, שיש בו חיות וחשק כחץ יעוף, ואילו מי שהיפך זה חלילה נופל לכבדות.

לזאת עצה לכל אחד בימים האלו המסוגלים, להתחזק במצוות קריאת שמע שעל המיטה, שהוא עת מבחן לו לאדם לראות מעמדו הרוחני, שמצד אחד הוא זמן של עייפות וכבדות, אולם אם בוער בקרבו כח הקדושה, מתגבר על הכבדות והעייפות, ו"לא ישכב עד יאכל טרף", שקריאת שמע שעל המיטה כוחו לטרוף הקלי' להרוג המזיקים ולהוציא בלעה מפייהם, כמו שאמרו חז"ל מברכותיו של אותו רשע אתה למד מה שהיה בלבו לקללם, והיינו שבלעם בגודל טומאתו השיג את הכח הנורא שיש ביד כל איש ישראל בקריאת שמע שעל המיטה שלא לשכב עד שיאכל טרף, שבמצוה זו יכול להכניע כל הקלי' ולכלותם, וזה דייקא מתוך כבדות ועייפות החומר כמו הגילוי של יעקב שהיה "יחיה יעקב" דייקא במצרים מקום ערוות הארץ.

העיקר לא לשקוע במקום הנפילה, שגם זה חלק הוא חלק מחובת הזריזות בעבודת הקדושה, "בו ירוץ צדיק", כמו שנאמר אצל יוסף "ויריצוהו מן הבור", והוא הזריזות להסתלק מן הבור ולא להתעסק

ויחיה יעקב בארץ מצרים (בראשית מ"ז כ"ח). בזה"ק (ח"א דף רי"א ע"ב) "ויחיה יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו', אמר רבי יוסי, ליבא חמא בנבואה במצרים, דיהוין בנוהי בכמה גלוון עד הכא, ועד עדנא דקץ משיחא, ולא מטא לנבואה דויחיה אלא במצרים, והיא נבואת מעלייתא דלא אתנביאו דכוותה, ולא מטא להו שום איניש מן בני נביאה אלא הוא ומשה, במשה כתיב "כי לא יראני האדם וחי", ביעקב כתיב "ויחיה יעקב", ויחיה, נבואתה דנחמא מאספקלריא דנהרא", ע"כ.

וכך ביארו הספרים הקדושים הפסוק ויחיה יעקב בארץ מצרים, שאף היותו במצרים ערות הארץ מקום הכי נמוך, היה מלא חיות וקדושה. ובאמת נעלם הוא סוד אספקלריא

המאירה שזכה אליה יעקב אבינו במצרים מבינתנו ואין איתנו יודע עד מה, אמנם תורה הוא וללמוד ממנו מוסר אנו צריכים, והוא מוסר נוקב ויורד חדרי בטן, שהמקרה הכי רע שיכול להיות לו לאדם הוא אם מאבד חיותו במקום נפילתו, שאז אין לו תקומה ושוקע בנפילתו עוד, כי אדרבה ההיפך הוא האמת שכפי עומק נפילתו כך יש בקרבו יותר כח קדוש להתעלות למעלות רמות יותר ממקום נפילתו דייקא, וכמאמר מרן הבעש"ט הקדוש שהרוצה לזרוק אבן למרחקים, ככל שינמיך ידו למטה קודם הזריקה, כך יגדל מרחק נפילת האבן, כך האדם ככל שמתחזק ומגביה עצמו מבירא עמיקתא יותר, יכול להתעלות משם לאיגרא רמה יותר. לכן דוקא בארץ מצרים זכה יעקב אבינו למדרגת הגילוי הכי גדול.

והנה חז"ל הקדושים אמרו למה פרשה זו סתומה, מפני שנסתמו עיניהם וליבם של ישראל, אמנם ידוע מזה"ק ועוד מקומות שגילו חז"ל סוד מ' סתומה דפסוק (ישעיה ט' ו') "לסרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו", שבו גנוז סוד התיקון השלם, לכן בפרשה זו שנסתמו בה עיניהם ולבם של ישראל, דוקא שם ביקש יעקב לגלות את הקץ, משום שהקץ טמון בסתימת הים'. וכן הוא בגאולה הפרטית של כל אחד ואחד אשר "קרבה אל נפשי גאלה", גאולת נפשו טמונה דייקא בנקודת הסתימה, כשמרגיש שנסתמה עינו ולבו, על זה אמר הבורא המגיד מראשית אחרית שחקק את סדר הדורות כולם באותיות התורה, וכל אדם נשמתו הוא חלק מחותם תכנית העולם, יש בו בכל אחד בחינה של תוהו ובוהו וחושך ובחינה של ויהי אור, וע"ז אמר הבעש"ט הק' שיש בכל נשמה מצב של "קרבה אל נפשי גאלה", והאדם מתמה ואינו מבין איך יכול להיות התגלות של "למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו" בעת שרואה הכל סתום, והתשובה לזה אומרים בסליחות "ומתוך צרה המציאם פדות ורוחה" כי ממנה יוושע.

ידוע שפרשיות ימי השובב"ם בהם קוראים בתורה את מאורעות שעבוד ישראל במצרים, גילה האריז"ל את גודל כח התיקון שיש בימים האלו, כמו שרואים שמתוך הגלות הזה יצאו לבנין המשכן וקבלת התורה, כך הקריאה מעוררת הזמן ופונה לכל אדם שנפל בגלות הפרטית שלו שהוא גרם לעצמו, כמו שאמר הנביא ירמיה (ב' י"ט) "תיסרך רעתך", כי מאיתו לא תצא הרעות וכל הקשיים והרעות הם מעשי ידי האדם שהביא על עצמו בשכחת ה', ואומרים לו לאדם בעת שהוא נמצא במצב של תוהו ובוהו וחושך כמו שהיו ישראל במצרים שהיה הדיבור בגלות, שישא עיניו וילמד מדרכי אבות אשר דוקא במצרים זכה יעקב לנבואה באספקלריא המאירה, ודוקא מתוך גלות מצרים יצאו ישראל לקבלת התורה ומעמד הר סיני, כך אם יתחזק הוא במצב הפרטי שלו ויחלץ עצמו ממקום המיצר הרוחני שנפל בו, ידע נאמנה שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעבוד, ובהתחזקות שלו יכול לבוא למעלת

ולהשתהות במקום הנפילה, רק להתעטף בעזרת זריזות דקדושה להתחיל דף חדש לעבוד את ה' בהתלהבות והתעוררות בלא להביט אחורנית, ולא להעלות על לב מה שהיה בימים הקודמים. ובאמת יש בזה אנשים טועים סבורים שאם מזכירים חטאים ישנים שלהם יש בו משום שפלות וענוות רוח, אך האמת שהוא מונע ההתעלות בעבודת ה', כמו שאמר החידושי הר"ם "סור מרע ועשה טוב", סור מן הרע ואל תתעסק בו כלל, רק עשה טוב בשמחה והוא יביאך אל התיקון הנכון.

(רעוא דרעוין פרשת יחי תשפ"א)

"ועיני ישראל כבדו מזוקן לא יוכל לראות וגו'" (מ"ח, י'), מבואר בכתבי האריז"ל, כי בראשית אצילות העולמות היה בחי' אורות העיניים שנפלו, בחי' הסתלקות ההשגה כביכול ומציאות של חושך והסתר פנים, וזהו "ועיני ישראל כבדו מזוקן לא יוכל לראות", שנסתר אור הרוחני ונדמה כאילו עולם כמנהגו נוהג, אין האיש בביתו הלך בדרך מרחוק, אבל האמת כי אין חושך ואין צלמוות להסתר שם כל פועלי אוון ואני ה' לא שיניתי ובוודאי הוא יתברך משגיח ויודע ויכול בכל עת בלי שום שינוי מקום וזמן, רק ההסתר הוא לפני שנהיה מוכרחים עכ"פ להתגבר מאוד לסלק החושך ולגלות האור, וזהו "ועיני ישראל כבדו מזוקן וגו', ויגש אותם אליו וישק להם ויחבק להם", שאז הוא הזמן עכ"פ להתקרב אליו ית' בכוח גדול כי בתוך ההסתר שם אלופו של עולם.

והעבודה לפקוח עיניים של מעלה הנעצמות כביכול שיהיה בפתחו דעינין, וזה על ידי שמירת עיניים שקושר הראייה שלו רק אליו יתברך ועוצם עיניו מראות ברע, בזה מעורר הראייה שלו יתברך וקושרו אליו שממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו וישגיח עלינו בעינא פקיא, וכמו שהיה הבעל שם טוב הקדוש מוכיח תמיד את העולם בלשון "ה' צלך", שהקב"ה מתמנה עם איש ישראל בדמיון צל, שהיכן שהוא הולך הצל עמו, כך כמה שאיש ישראל מתאמץ להסתכל אליו יתברך, כך הרבש"ע מסתכל אליו גם כן, ובזה נשברים כל המחיצות ובא הבן אצל אביו.

וכן איתא (ירושלמי ברכות ט') "תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצרנה" (משלי כ"ג), אמר הקב"ה אי יהבת לי לבך ועיניך אנה ידע דאת לי, וכן מאריך ב'אור החיים' הקדוש פרשת אחרי מות בפסוק "כמעשה ארץ מצרים וגו'", שעינא וליבא תרי סרסורי עבירה וכשאדם מפקיר הסרסורים הללו כבר הוא לגמרי בשליטת הסט"א ח"ו, ובל יחשוב שאם כן חלילה אבד סברו ובטל סיכויו, כי עכ"פ בכוח האלוקי ינוצח החפץ, והכוח האלוקי הוא כאן תמיד שהוא אלוקותו יתברך שהוא ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין רק צריך עכ"פ להתעורר ולזעוק אליו ולצמצם הראות ברצון גדול לראות רק בנועם ה' ואז ממילא זורח עליו אור גדול ומתבטלים ממנו כל הקלי'.

וזה ראוי לזכור תמיד כי הקדושה קביעא וקיימא תמיד בלי הפסק והרבש"ע אינו מסתלק אף פעם, רק שצריך עכ"פ לעורר הכוחות הגלויים והגנוזים, היינו לפקוח את "ועיני ישראל כבדו מזוקן", עיניהם וליבם של ישראל, וזה גילה הבעל שם טוב הקדוש בגילויים עצומים עין לא ראתה ואוזן לא שמעה איך להוציא הכוח האלוקי מן הכוח אל הפועל ולהגביר הכוח האלוקי שבאמצעותו ינוצח החפץ בכוח הרצון בלבד, והיינו בענין התאוות שנתבאר לעיל ב'אור החיים' הק', וגם בשאר עניינים, כמו למשל מי שיש לו דאגות וטרדות וצער אשר על פי טבע אין לו תקווה ונחמה ורק כל ימיו הלך ילך ובוכה, בכוח האלוקי עכ"פ ינוצח החפץ ויש לו דרך לעורר השמחה הרוחנית שלו ובא לכלל שמחה גדולה פתאום מן השמים בלי טעם ובלי סיבה ובזה נופלים ממנו כל המיצרים והמעיקים.

ועוד גילה הבעל שם טוב הדרך לעורר כוחות הרוחניים הקדושים, במה שאמר שנפש ישראל היא מעולם התענוג וכשנותנים לה התענוגים האמיתיים שלה אינה רוצה עוד שום דבר, אך אם אין נותנים התענוגים האמיתיים שלה רק מנסים לתת לה כל מיני דברים שהם מיאוס גדול לפי ערכה, אז כל ימיה אינה שבעה ויורדת מטה מטה ח"ו, על כן כשרואה אדם שיצרו מתגבר עליו ח"ו אז מהר יסעד את נפשו במזון אמיתי תענוג רוחני ותיכף תתחזק הנפש

ותמאס התענוגים המשוגעים משוגות העולם, שזה גילה באמת רבי שמעון בר יוחאי, אנו בחביבותא תליא מילתא שנאמר "ואהבת את ה' אלוקיך" ונאמר "אהבתי אתכם אמר ה'", וכמה יקר וחביב לעצור מרדיפת העולם ולדבר אל נפשו כמה דיבורים רכים כגון להזכיר לה ימי גודלה ותפארתה כשאר הייתה יושבת באוצר הנשמות ונהנית מנועם זיו השכינה וכו', ותיכף נזכרת הנפש התענוג האמיתי ואינה רוצה כלום רק אהבה בתענוגים כמו השתפכות הנפש בנשמת כל חי או לימוד תורה בעיון ותפילה בהשגות גדולות, וכמה שהולכת ומתענגת, הוא כמו מריחה העשב של תחיית המתים שמחדש כנשר נעורים ומגלה כוחות חדשים ודבקות חדשה לאין קץ.

אבל כשאין מעוררים כוחות הרוחניים ושקועים בבלאטע של העולם, הנשמה גם היא הולכת ומסתלקת, בחי' "ועיני ישראל כבדו מזוקן לא יוכל לראות", ומצטמק ורע לו עד שממש מדמה בנפשו שעולם כמנהגו נוהג, וזה בא לו מטעם נורא, שהנשמה אינה מניחה שיפגמו בה וכשרואה אדם שוקע בעולם היא מתחבאת ממנה כדי שלא ידבק בה החטא, ועכ"פ אפשר בשעתא חדא ורגעא חדא לקרוא אל הנשמה בקול גדול ומיד תרוץ אל בית תענוגיה לעבוד את השי"ת בכוח והתלהבות.

(מתוך רעוא דרעוין יחי תשע"ה - מעזיבו)

עירין קדישין

י"א טבת יו"ד של הרה"ק בעל "עטרת ישועה" מדזיקוב זי"ע. הרה"ק מדזיקוב היה בנו של ה'אמרי נועם' זי"ע, והיה גאון עולם כנגלה ובנסתר, ושמעתי מכ"ק אדמו"ר מפשעווארסק שליט"א, שפעם שבת ה'עטרת ישועה' אצל הרה"ק מהר"י מבעלזא זי"ע, וביקש ממנו הרה"ק מבעלזא להתפלל לפני העמוד, אך הרה"ק מדזיקוב מיאן בחששו לעבור על מנהגים שהקפידו בבעלזא, כי דרכו של ה'עטרת יהושע' היה לחזור כמה פעמים על תיבות בתפילה, וכן היה פונה ממקום למקום בעת תפילתו ולא היה עומד על מקום אחד אף בתפילת שמו"ע, אולם הרה"ק מהר"י ניאות שיעשה כמנהגו גם בגשתו לפני העמוד בבעלזא ואז נתרצה ה'עטרת יהושע' להתפלל לפני העמוד.

באותה שבת לא שהה בנו הרה"ק מהר"י ד בעיר, וכשפגש באביו למחרת יום השבת אמר לו הרה"ק מהר"י, חבל שלא היית כאן בשבת, כי היה לנו בעל תפילה שלא החסיר ולו כוונה אחת מכוונות האריז"ל...

אנפין חדתי

ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם (בראשית מ"ט כ"ה). בכתבי האריז"ל מבואר כוונת אמירת קדושה "קדוש קדוש קדוש", להעלות נה"י, ומשם למעלה ממנו עד מקור השפע העליון להמשיך שפע לעולם. ואולי זה סוד הכתוב שבידך יעקב ליוסף הצדיק שהוא צדיק יסוד עולם דאחיד בשמיא וארעא, ואמר "ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת" סוד מ"ן ומ"ד, ואיך הוא העלייה והמשכת השפע, לזה אמר **ברכת שדים ורחם גימ' בדיוק קדוש קדוש קדוש**, שדים היינו חג"ת, ורחם היינו נה"י, נמצא ברכת שדים ורחם הוא ברכת עליית הקדושה. ותמצא עוד במספרם שהוא אלף מאתיים ושלושים, ומספר אלף נעשה לאות אל"ף כידוע, נמצא הוא מספר רל"א, כי עליית מ"ן הוא עד מקור השפע סוד רל"א שערים הנזכר בספר יצירה, להמשיך שפע חדש משם.

ויישם בארון במצרים (בראשית נ' כ"ו). אי' בזה"ק שחומש בראשית מתחלת באות ב' ומסיימת באות ס', בסוד השם מ"ב. ועפ"י דברי הזוהר אפשר לרמוז בפסוק **בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ** יחד עם התיבות של סיום חומש בראשית **ויישם בארון במצרים** בגימ' ג' אלפים תש"ח היינו מספר השם מ"ב של אנה בכח עם הז' כוללים של השמות.

ברכת מזל טוב לידידנו הרה"ג רבי אפרים פישל וויינבערגער שליט"א לרגל הולדת הבן בשעטומ"צ, שמחת השלום וזכר בביהמ"ד באבוב רחוב פנינה ירושלים עיה"ק

ברכת מזל טוב למו"ר שליט"א לרגל הולדת הנכד, בן לחתנו הר"ר דוד היימליך שליט"א. שמחת השלום וזכר ליל שבת בביהמ"ד בערגסאז - קרית חסידים, רחוב דובר שלום בבית שמש.